

॥ तैत्तिरीय आरण्यकम् ॥

॥ चतुर्थः प्रश्नः ॥

नमोऽनुमदन्तु। ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

नमो वाचे या चोदिता या चानुदिता तस्यै वाचे नमो नमो वाचे नमो
 वाचस्पतये नम ऋषिभ्यो मन्त्रकृद्भ्यो मन्त्रपतिभ्यो मा मामृषयो
 मन्त्रकृतो मन्त्रपतयः परादुर्माहमृषीन्मन्त्रकृतो मन्त्रपतीन्परादां
 वैश्वदेवीं वाचमुद्यासः शिवामदस्तां जुष्टान्देवेभ्यः शर्म मे
 द्यौः शर्म पृथिवी शर्म विश्वमिदं जगत्। शर्म चन्द्रश्च सूर्यश्च
 शर्म ब्रह्मप्रजापती। भूतं वदिष्ये भुवनं वदिष्ये तेजो वदिष्ये
 यशो वदिष्ये तपो वदिष्ये ब्रह्म वदिष्ये सत्यं वदिष्ये तस्मा
 अहमिदमुपस्तरणमुपस्तृण उपस्तरणं मे प्रजायै पशूनां
 भूयादुपस्तरणमहं प्रजायै पशूनां भूयासं प्राणापानौ मृत्योर्मा
 पातं प्राणापानौ मा मा हासिष्टं मधु मनिष्ये मधु जनिष्ये मधु
 वक्ष्यामि मधु वदिष्यामि मधुमतीं देवेभ्यो वाचमुद्यासः शुश्रूषेण्यां
 मनुष्यैभ्यस्तं मा देवा अवन्तु शोभायै पितरोऽनुमदन्तु ॥ १ ॥

युञ्जते मन उत युञ्जते धियः। विप्रा विप्रस्य बृहतो विपश्चितः। वि
होत्रा दधे वयुनाविदेक इत्। मही देवस्य सवितुः परिष्टुतिः। देवस्य
त्वा सवितुः प्रसवे। अश्विनोर्बाहुभ्याम्। पूष्णो हस्ताभ्यामा ददे।
अभिरसि नारिरसि। अध्वरकृदेवेभ्यः। उत्तिष्ठ ब्रह्मणस्पते ॥ २ ॥

देवयन्तस्त्वेमहे। उप प्रयन्तु मरुतः सुदानवः। इन्द्र प्राशूर्भवा
सचा। प्रेतु ब्रह्मणस्पतिः। प्र देव्येतु सूनृता। अच्छा वीरं नयं
पङ्क्तिराधसम्। देवा यज्ञं नयन्तु नः। देवी द्यावापृथिवी अनु मे
मश्साथाम्। ऋद्ध्यासमद्य। मखस्य शिरः ॥ ३ ॥

मखाय त्वा। मखस्य त्वा शीर्ष्णो। इत्यग्र आसीः। ऋद्ध्यासमद्य।
मखस्य शिरः। मखाय त्वा। मखस्य त्वा शीर्ष्णो। देवीर्वम्रीरस्य
भूतस्य प्रथमजा ऋतावरीः। ऋद्ध्यासमद्य। मखस्य शिरः ॥ ४ ॥

मखाय त्वा। मखस्य त्वा शीर्ष्णो। इन्द्रस्यौजोऽसि। ऋद्ध्यासमद्य।
मखस्य शिरः। मखाय त्वा। मखस्य त्वा शीर्ष्णो। अग्निजा असि
प्रजापते रेतः। ऋद्ध्यासमद्य। मखस्य शिरः ॥ ५ ॥

मखाय त्वा। मखस्य त्वा शीर्ष्णो। आयुर्धेहि प्राणन्धेहि।
अपानन्धेहि व्यानन्धेहि। चक्षुर्धेहि श्रोत्रन्धेहि। मनो धेहि

वाचन्धेहि। आत्मानन्धेहि प्रतिष्ठान्धेहि। मान्धेहि मयि धेहि। मधु
त्वा मधुला करोतु। मखस्य शिरौऽसि॥६॥

यज्ञस्य पदे स्थः। गायत्रेण त्वा छन्दसा करोमि। त्रैष्टुभेन
त्वा छन्दसा करोमि। जागतेन त्वा छन्दसा करोमि। मखस्य
रास्त्राऽसि। अदितिस्ते बिलङ्गुहातु। पाङ्केन छन्दसा। सूर्यस्य
हरसा श्राय। मखौऽसि॥७॥

पते शिरं ऋतावरीरुद्ध्यासमद्य मखस्य शिरः शिरः शिरौऽसि नव च॥२॥ [२]

वृष्णो अश्वस्य निष्पदसि। वरुणस्त्वा धृतव्रत आधूपयतु।
मित्रावरुणयोर्ध्रुवेण धर्मणा। अर्चिषे त्वा। शोचिषे त्वा। ज्योतिषे
त्वा। तपसे त्वा। अभीमं महिना दिवम्। मित्रो बभूव सप्रथाः।
उत श्रवसा पृथिवीम्॥८॥

मित्रस्य चरषणीधृतः। श्रवो देवस्य सानसिम्। द्युम्नं
चित्रश्रवस्तमम्। सिध्यै त्वा। देवस्त्वा सवितोद्वपतु। सुपाणिः
स्वङ्गुरिः। सुबाहुरुत शक्त्या। अपद्यमानः पृथिव्याम्। आशा दिश
आ पृण। उत्तिष्ठ बृहन्मव॥९॥

ऊर्ध्वस्तिष्ठ ध्रुवस्त्वम्। सूर्यस्य त्वा चक्षुषाऽन्वीक्षे। ऋजवै त्वा।

सा॒धवे॑ त्वा। सु॒क्षित्यै॑ त्वा भू॒त्यै॑ त्वा। इ॒दम॒हम॒मुमा॑मु॒ष्याय॑णं वि॒शा
प॒शुभिर्ब्र॑ह्मव॒र्चसे॒न पर्य॑हामि। गा॒यत्रे॑ण त्वा छ॒न्दसा॑ च्छृ॒णद्भिः।
त्रै॒ष्टुभे॑न त्वा छ॒न्दसा॑ च्छृ॒णद्भिः। जा॒गते॑न त्वा छ॒न्दसा॑ च्छृ॒णद्भिः।
छृ॒णत्तु॑ त्वा वाक्। छृ॒णत्तु॑ त्वोर्क्। छृ॒णत्तु॑ त्वा ह॒विः। छृ॒न्धि वाच॑म्।
छृ॒न्ध्य॑जू॒जम्। छृ॒न्धि ह॒विः। दे॒व पुर॑श्चर स॒ग॒ध्यास॑न्त्वा ॥ १० ॥

पृथि॒वी भ॑व वा॒रुष॑द् ॥ ३ ॥ [३]

ब्र॒ह्मन् प्र॑व॒र्ग्येण॑ प्र॒चरि॑ष्यामः। हो॒त॒र्घ॒र्मम॑भिष्टु॒हि। अ॒ग्नी॒द्रौहि॑णौ
पुरो॒डाशा॑वधि॒श्रय॑। प्र॒तिप्र॑स्था॒त॒र्वि॒हर॑। प्र॒स्तौतः॑ सा॒मानि॑ गा॒य।
यजु॑र॒युक्त॑ꣳ सा॒मभि॑रा॒क्त॒खन्त्वा। वि॒श्वैर्दे॒वैरनु॑मतं म॒रुद्भिः।
दक्षि॑णाभिः प्र॒त॒तं पा॑रयि॒ष्णुम्। स्तु॒भौ वह॑न्तु सु॒मन॑स्य॒मानम्।
स नो॑ रुच॒न्धेह्य॑ह॒णीय॑मानः। भूर्भु॒वः सु॒वः। ओ॒मिन्द्र॑वन्तः
प्र॒चर॑त ॥ ११ ॥

अह॑णीय॒मानो द्वे च॑ ॥ ४ ॥ [४]

ब्र॒ह्मन्प्र॑च॒रिष्या॑मः। हो॒त॒र्घ॒र्मम॑भिष्टु॒हि। य॒माय॑ त्वा म॒खाय॑ त्वा।
सूर्य॑स्य॒ हर॑से त्वा। प्रा॒णाय॑ स्वाहा॑। व्या॒नाय॑ स्वाहा॑। ऽपा॒नाय॑ स्वाहा॑।
चक्षु॑षे स्वाहा॑। श्रो॒त्राय॑ स्वाहा॑। मन॑से स्वाहा॑। वा॒चे सर॑स्वत्यै

स्वाहा॥ दक्षाय स्वाहा क्रतवे स्वाहा॥ ओजसे स्वाहा बलाय
स्वाहा॥ देवस्त्वा सविता मध्वाऽनक्तु ॥ १२ ॥

पृथिवीन्तपसस्त्रायस्व । अर्चिरसि शोचिरसि ज्योतिरसि तपोऽसि ।
संसीदस्व महां असि । शोचस्व देववीतमः । विधूममग्ने अरुषं
मियेध्य । सृज प्रशस्तदरशतम् । अञ्जन्ति यं प्रथयन्तो न विप्राः ।
वपावन्तं नाग्निना तपन्तः । पितुर्न पुत्र उपसि प्रेष्ठः । आ घर्मो
अग्निमृतयन्नसादीत् ॥ १३ ॥

अनाधृष्या पुरस्तात् । अग्नेराधिपत्ये । आयुर्मे दाः । पुत्रवती
दक्षिणतः । इन्द्रस्याधिपत्ये । प्रजां मे दाः । सुषदा पश्चात् । देवस्य
सवितुराधिपत्ये । प्राणं मे दाः । आश्रुतिरुत्तरतः ॥ १४ ॥

मित्रावरुणयोराधिपत्ये । श्रोत्रं मे दाः । विधृतिरुपरिष्ठात् ।
बृहस्पतेराधिपत्ये । ब्रह्म मे दाः । क्षत्रं मे दाः । तेजो मे धा वर्चो
मे धाः । यशो मे धास्तपो मे धाः । मनो मे धाः । मनोरश्वाऽसि
भूरिपुत्रा । विश्वाभ्यो मा नाष्टाभ्यः पाहि ॥ १५ ॥

सूपसदा मे भूया मा मा हिंसीः । तपोष्वग्ने अन्तरां अमित्रान् ।
तपाशंसमरुषः परस्य । तपावसो चिकितानो अचित्तान् । वि

ते तिष्ठन्तामजरा अयासः। चितः स्थ परिचितः। स्वाहा मरुद्भिः
परिश्रयस्व। मा असि। प्रमा असि। प्रतिमा असि॥ १६॥

सम्मा असि। विमा असि। उन्मा असि। अन्तरिक्षस्यान्तर्द्धिरसि।
दिवं तपसस्त्रायस्व। आभिर्गीर्भिर्यदतो न ऊनम्। आप्यायय हरिवो
वर्द्धमानः। यदा स्तोतृभ्यो महि गोत्रा रुजासि। भूयिष्ठभाजो अध
ते स्याम। शुक्रन्ते अन्यद्यजतन्ते अन्यत्॥ १७॥

विषुरूपे अहनी द्यौरिवासि। विश्वा हि माया अवसि स्वधावः। भद्रा
ते पूषन्निह रातिरस्तु। अरहन्विभरषि सायकानि धन्व। अरहं निष्कं
यजतं विश्वरूपम्। अरहं निदन्दयसे विश्वमभुवम्। न वा ओजीयो
रुद्र त्वदस्ति। गायत्रमसि। त्रैष्टुभमसि। जागतमसि। मधु मधु
मधु॥ १८॥

अनन्तवसादीदुत्तरतः पाहि प्रतिमा असि यजतन्ते अन्यजागतमस्येकं च॥५॥ [५]

दश प्राचीर्दश भासि दक्षिणा। दश प्रतीचीर्दश भास्युदीचीः।
दशोर्ध्वा भासि सुमनस्यमानः। स नो रुचन्धेह्यहणीयमानः।
अग्निष्वा वसुभिः पुरस्ताद्रोचयतु गायत्रेण छन्दसा। स मा रुचितो
रोचय। इन्द्रस्त्वा रुद्रैर्दक्षिणतो रोचयतु त्रैष्टुभेन छन्दसा। स मा

रुचि॒तो रौच॑य। वरु॑णस्त्वादि॒त्यैः प॒श्चाद्रौच॑यतु जाग॑तेन॒ छन्द॑सा।
स मा॑ रुचि॒तो रौच॑य ॥ १९ ॥

द्यु॒ता॒न॒स्त्वा॑ मा॒रु॒तो म॒रु॒द्भि॒रु॒त्तर॑तो रौच॑य॒त्वानु॑ष्टु॒भेन॒ छन्द॑सा। स
मा॑ रुचि॒तो रौच॑य। बृह॑स्पति॒स्त्वा वि॒श्वैर्दे॒वैरु॑परि॒ष्टाद्रौच॑यतु पा॒ङ्केन॒
छन्द॑सा। स मा॑ रुचि॒तो रौच॑य। रोचि॒तस्त्वन्दे॑व घ॒र्म दे॒वेष्व॑सि।
रोचि॒षी॒याहं॑ म॒नुष्ये॑षु। स॒म्रा॑द्धर्म॒ रुचि॑तस्त्वन्दे॒वेष्वायु॑ष्मा॒स्तेज॒स्वी
ब्र॒ह्मव॑र्चस्य॒सि। रुचि॒तोऽहं॑ म॒नुष्ये॑ष्वायु॑ष्मा॒स्तेज॒स्वी ब्र॒ह्मव॑र्चसी
भू॒यास॑म्। रु॒ग॑सि। रुचं॑ मयि॒ धेहि॑ ॥ २० ॥

मयि॒ रुक्। दश॑ पुर॒स्ताद्रौच॑से। दश॑ दक्षि॒णा। दश॑
प्र॒त्यङ्ङु। दशो॑दङ्ङु। दशो॑र्ध्वो॒ भा॑सि सुम॒नस्य॑मा॒नः। स नः॑
स॒म्रा॑डिष॒मूर्ज॑न्धेहि। वा॒जी वा॒जिने॑ पवस्व। रोचि॒तो घ॒र्मो
रु॒चीय॑ ॥ २१ ॥

रौच॑य धेहि॒ नव॑ च ॥ ६ ॥

अप॑श्यङ्गोपा॒मनि॑पद्यमानम्। आ च॒ परा॑ च प॒थिभि॑श्चरन्तम्। स
स॒ग्रीचीः॑ स विषू॒चीर्व॑सानः। आ व॑रीवर्ति॒ भुव॑नेष्वन्तः। अत्र॑
प्रा॒वीः। मधु॑ मा॒ध्वीभ्यां॑ मधु॑ मा॒धूची॑भ्याम्। अनु॑ वान्दे॒ववी॑तये।

सम॒ग्निर॒ग्निना॑ गत। सन्दे॒वेन॑ सवि॒त्रा। स॒ सूर्ये॑ण रोचते ॥ २२ ॥
 स्वाहा॒ सम॒ग्निस्तप॑सा गत। सन्दे॒वेन॑ सवि॒त्रा। स॒ सूर्ये॑णारोचिष्ट।
 ध॒र्ता दि॒वो विभा॑सि रज॑सः। पृथि॒व्या ध॒र्ता। उ॒रोर॒न्तरि॑क्षस्य ध॒र्ता।
 ध॒र्ता दे॒वो दे॒वाना॑म्। अम॑र्त्यस्तपो॒जाः। ह॒दे त्वा॒ मन॑से त्वा। दि॒वे
 त्वा॒ सूर्या॑य त्वा ॥ २३ ॥

ऊ॒र्ध्वमि॒मध्व॑रं कृधि। दि॒वि दे॒वेषु॑ होत्रा यच्छ। वि॒श्वासां॑ भुवां पते।
 वि॒श्वस्य॑ भुवनस्पते। वि॒श्वस्य॑ मनसस्पते। वि॒श्वस्य॑ वचसस्पते।
 वि॒श्वस्य॑ तपसस्पते। वि॒श्वस्य॑ ब्रह्मणस्पते। दे॒वश्रू॑स्त्वन्दे॒व घर्म॑
 दे॒वान्पा॑हि। तपो॒जां वाच॑म॒स्मे निय॑च्छ दे॒वायु॑व॒म् ॥ २४ ॥

ग॒र्भो दे॒वाना॑म्। पि॒ता म॑तीनाम्। पतिः प्र॒जाना॑म्। मतिः
 क॒वीना॑म्। सन्दे॒वो दे॒वेन॑ सवि॒त्रा यति॑ष्ट। स॒ सूर्ये॑णारुक्त।
 आ॒युर्दा॑स्त्वम॒स्मभ्य॑ङ्ग॒र्म व॒र्चो॑दा अ॒सि। पि॒ता नो॑ऽसि पि॒ता
 नो॑ बोध। आ॒युर्द्वास्त॑नू॒धाः प॒यो॒धाः। व॒र्चो॑दा व॒रिवो॑दा
 द्र॒वि॒णो॒दाः ॥ २५ ॥

अ॒न्तरि॑क्षप्र उ॒रोर्व॑री॒यान्। अ॒शीम॑हि त्वा॒ मा मा॑ हि॒सीः। त्वम॑ग्ने
 गृ॒हप॑तिर्वि॒शाम॑सि। वि॒श्वासां॑ मा॒नुषी॑णाम्। श॒तं पू॒र्भिर्य॑विष्ट

पाह्य॑हसः। समे॒द्धार॑ शत॑ हिमाः॑। तन्द्रा॒विण॑ हार्दि॒वान्म॑।
इहै॒व रा॒तयः॑ सन्तु। त्वष्टी॑मती ते सपेय। सुरेता॒ रेतो॑ दधाना। वी॒रं
विदे॒य तव॑ स॒न्दृशि॑। माऽह॑ रा॒यस्पोषे॑ण वि योष॑म् ॥ २६ ॥

रोचते सूर्याय त्वा देवायुर्व द्रविणोदा दधाना द्वे च ॥ ७ ॥ [७]

दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वे। अ॒श्विनो॑र्बा॒हुभ्या॑म्। पू॒ष्णो ह॑स्ता॒भ्यामा॑
ददे॑। अदि॒त्यै रा॒स्नासि॑। इ॒ड एहि॑। अदि॒त एहि॑। सर॑स्व॒त्येहि॑।
असा॒वेहि॑। असा॒वेहि॑। असा॒वेहि॑ ॥ २७ ॥

अदि॒त्या उ॒ष्णीष॑मसि। वा॒युर॑स्यै॒डः। पू॒षा त्वो॒पाव॑सृजतु।
अ॒श्विभ्या॑ं प्र दा॒पय॑। यस्ते॒ स्तनः॑ शश॒यो यो म॑यो॒भूः। येन॑ वि॒श्वा
पु॒ष्यसि॑ वा॒र्याणि॑। यो र॒त्नधा॑ वसु॒विद्यः॑ सु॒दत्रः॑। सर॑स्वति॒ तमि॑ह
धा॒तवे॑कः। उ॒स्र घ॒र्मश्च॑ शि॒ष। उ॒स्र घ॒र्म पा॑हि ॥ २८ ॥

घ॒र्माय॑ शि॒ष। बृ॒हस्प॑ति॒स्त्वोप॑सीदतु। दान॑वः स्थ पे॒रवः॑।
वि॒ष्वग्वृ॑तो लोहि॒तेन॑। अ॒श्विभ्या॑ं पि॒न्वस्व॑। सर॑स्व॒त्यै पि॒न्वस्व॑।
पू॒ष्णे पि॒न्वस्व॑। बृ॒हस्प॑तये पि॒न्वस्व॑। इन्द्रा॑य पि॒न्वस्व॑। इन्द्रा॑य
पि॒न्वस्व॑ ॥ २९ ॥

गा॒यत्रो॑ऽसि। त्रै॒ष्टुभो॑ऽसि। जा॒ग॒तम॑सि। स॒होर्जो॑ भा॒गेनो॑पमेहि॑।

इन्द्रा॑श्विना॒ मधु॑नः सार॒घस्य॑ । घ॒र्म पा॑त वसवो॒ यज॑ता॒ वट् । स्वाहा॑
 त्वा॒ सूर्य॑स्य र॒श्मये॑ वृष्टि॒वनये॑ जुहोमि । मधु॑ ह॒विर॑सि । सूर्य॑स्य
 तप॑स्तप । द्यावा॑पृथि॒वीभ्या॑न्त्वा परि॑गृह्णामि ॥ ३० ॥

अ॒न्तरि॑क्षेण॒ त्वोप॑यच्छामि । दे॒वाना॑न्त्वा पि॒तृणा॑मनु॒मतो॑ भर्तु॑ः
 शके॑यम् । तेजो॑ऽसि । तेजो॑ऽनु प्रेहि॑ । दि॒विस्पृ॑ङ्मा मा॑ हि॒ःसीः ।
 अ॒न्तरि॑क्षस्पृङ्मा मा॑ हि॒ःसीः । पृ॒थिवि॑स्पृङ्मा मा॑ हि॒ःसीः ।
 सुव॑रसि॒ सुव॑र्मे यच्छ । दि॒वं यच्छ॑ दि॒वो मा॑ पाहि ॥ ३१ ॥

एहि॑ पाहि पि॒न्वस्व॑ गृह्णामि नव॑ च ॥ ८ ॥

स॒मुद्राय॑ त्वा॒ वाता॑य॒ स्वाहा॑ । स॒लिला॑य॒ त्वा॒ वाता॑य॒ स्वाहा॑ ।
 अ॒नाधृ॑ष्याय॒ त्वा॒ वाता॑य॒ स्वाहा॑ । अ॒प्रति॑धृष्याय॒ त्वा॒ वाता॑य॒
 स्वाहा॑ । अ॒वस्य॑वै॒ त्वा॒ वाता॑य॒ स्वाहा॑ । दु॒र्वस्व॑ते॒ त्वा॒ वाता॑य॒
 स्वाहा॑ । शि॒मिद्व॑ते॒ त्वा॒ वाता॑य॒ स्वाहा॑ । अ॒ग्नये॑ त्वा॒ वसु॑मते॒
 स्वाहा॑ । सो॒माय॑ त्वा॒ रु॒द्रव॑ते॒ स्वाहा॑ । वरु॑णाय॒ त्वाऽऽदि॑त्यव॒ते
 स्वाहा॑ ॥ ३२ ॥

बृह॒स्पत॑ये॒ त्वा॒ विश्व॑दै॒व्याव॑ते॒ स्वाहा॑ । स॒वित्रे॑ त्व॒र्भुम॑ते॒ वि॒भुम॑ते॒
 प्र॒भुम॑ते॒ वाज॑व॒ते स्वाहा॑ । य॒माय॑ त्वाऽङ्गि॑रस्व॒ते पि॒तृम॑ते॒ स्वाहा॑ ।

विश्वा आशा दक्षिणसत्। विश्वान्देवानयाडिह। स्वाहाकृतस्य
घर्मस्य। मधोः पिबतमश्विना। स्वाहाऽग्नये यज्ञियाय। शं
यजुर्भिः। अश्विना घर्म पात५ हार्दिवानम्॥ ३३ ॥

अहर्दिवाभिरूतिभिः। अनुवान्द्यावापृथिवी म५साताम्।
स्वाहेन्द्राय। स्वाहेन्द्रावट्। घर्ममपातमश्विना हार्दिवानम्।
अहर्दिवाभिरूतिभिः। अनुवान्द्यावापृथिवी अम५साताम्। तं
प्राव्यं यथा वट्। नमो दिवे। नमः पृथिव्यै॥ ३४ ॥

दिविधा इमं यज्ञम्। यज्ञमिमन्दिवि धाः। दिवं गच्छ। अन्तरिक्षं
गच्छ। पृथिवीं गच्छ। पञ्च प्रदिशो गच्छ। देवान्घर्मपान्गच्छ।
पितृन्घर्मपान्गच्छ॥ ३५ ॥

आदित्यवन्ते स्वाहा हार्दिवानं पृथिव्या अष्टौ च॥ ९ ॥ [९]

इषे पीपिहि। ऊर्जे पीपिहि। ब्रह्मणे पीपिहि। क्षत्राय पीपिहि।
अद्भ्यः पीपिहि। ओषधीभ्यः पीपिहि। वनस्पतिभ्यः पीपिहि।
द्यावापृथिवीभ्यां पीपिहि। सुभूताय पीपिहि। ब्रह्मवर्चसाय
पीपिहि॥ ३६ ॥

यजमानाय पीपिहि। मह्यं ज्यैष्ठ्याय पीपिहि। त्विष्यै त्वा। द्युम्नाय

त्वा। इन्द्रियाय त्वा भूत्यै त्वा। धर्मासि सुधर्मा मेन्यस्मे।
ब्रह्माणि धारय। क्षत्राणि धारय। विशन्धारय। नेत्वा वातः
स्कन्दयात् ॥ ३७ ॥

अमुष्य त्वा प्राणे सादयामि। अमुना सह निरर्थं गच्छ।
योऽस्मान्द्वेष्टि। यं च वयं द्विष्मः। पूष्णे शरसे स्वाहा। ग्रावभ्यः
स्वाहा। प्रतिरेभ्यः स्वाहा। द्यावापृथिवीभ्यां स्वाहा। पितृभ्यो
घर्मपेभ्यः स्वाहा। रुद्राय रुद्रहोत्रे स्वाहा ॥ ३८ ॥

अहज्योतिः केतुना जुषताम्। सुज्योतिर्ज्योतिषां स्वाहा।
रात्रिर्ज्योतिः केतुना जुषताम्। सुज्योतिर्ज्योतिषां स्वाहा।
अपीपरो माऽहो रात्रियै मा पाहि। एषा ते अग्ने समित्। तया
समिध्यस्व। आयुर्मे दाः। वर्चसा माञ्जीः। अपीपरो मा रात्रिया
अहो मा पाहि ॥ ३९ ॥

एषा ते अग्ने समित्। तया समिध्यस्व। आयुर्मे दाः। वर्चसा
माञ्जीः। अग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निः स्वाहा। सूर्यो ज्योतिर्ज्योतिः सूर्यः
स्वाहा। भूः स्वाहा। हुतं हविः। मधु हविः। इन्द्रतमेऽग्नौ ॥ ४० ॥

पिता नोऽसि मा मा हिंसीः। अश्याम ते देवघर्म। मधुमतो

वाजवतः पितुमतः। अङ्गिरस्वतः स्वधाविनः। अशीमहि त्वा
मा मा हिंसीः। स्वाहा त्वा सूर्यस्य रश्मिभ्यः। स्वाहा त्वा
नक्षत्रेभ्यः ॥ ४१ ॥

ब्रह्मवर्चसाय पीपिहि स्कन्दयाद्विद्राय रुद्रहोत्रे स्वाहाऽहो मा पाह्यग्नौ सप्त च ॥ १० ॥ ————— [१०]

धर्म या ते दिवि शुक्। या गायत्रे छन्दसि। या ब्राह्मणे। या
हविर्द्धाने। तान्त एतेनाव यजे स्वाहा। धर्म या तेऽन्तरिक्षे शुक्।
या त्रैष्टुभे छन्दसि। या राजन्ये। याऽऽग्नीध्रे। तान्त एतेनाव यजे
स्वाहा ॥ ४२ ॥

धर्म या ते पृथिव्या शुक्। या जागते छन्दसि। या वैश्ये।
या सदसि। तान्त एतेनाव यजे स्वाहा। अनुनोऽद्यानुमतिः।
अन्विदनुमते त्वम्। दिवस्त्वा परस्पायाः। अन्तरिक्षस्य तनुवः
पाहि। पृथिव्यास्त्वा धर्मणा ॥ ४३ ॥

वयमनुक्रामाम सुविताय नव्यसे। ब्रह्मणस्त्वा परस्पायाः। क्षत्रस्य
तनुवः पाहि। विशस्त्वा धर्मणा। वयमनुक्रामाम सुविताय नव्यसे।
प्राणस्य त्वा परस्पायै। चक्षुषस्तनुवः पाहि। श्रोत्रस्य त्वा धर्मणा।
वयमनुक्रामाम सुविताय नव्यसे। वल्गुरसि शं युधायाः ॥ ४४ ॥

शिशुर्जनधायाः। शं च वक्षि परि च वक्षि। चतुः स्रक्तिर्नाभिर्ऋतस्य।
 सदो विश्वायुः शर्म सप्रथाः। अप द्वेषो अपहरः। अन्यद्वतस्य
 सश्रिम। घर्मैतत्तेऽन्नमेतत्पुरीषम्। तेन वर्द्धस्व चा च प्यायस्व।
 वर्द्धिषीमहि च वयम्। आ च प्यासिषीमहि ॥ ४५ ॥

रन्तिर्नामासि दिव्यो गन्धर्वः। तस्य ते पद्वद्विद्वानम्।
 अग्निरध्यक्षाः। रुद्रोऽधिपतिः। समहमायुषा। सं प्राणेन। सं
 वर्चसा। सं पयसा। सङ्गौपत्येन। स५ रायस्पोषेण ॥ ४६ ॥

व्यसौ। योऽस्मान्द्वेष्टि। यं च वयं द्विष्मः। अचिक्रददृष्टा
 हरिः। महान्मित्रो न द्रशतः। स५ सूर्येण रोचते। चिदसि
 समुद्रयोनिः। इन्दुर्दक्षः श्येन ऋतावा। हिरण्यपक्षः शकुनो
 भुरण्युः। महान्त्सधस्थे ध्रुव आनिषत्तः ॥ ४७ ॥

नमस्ते अस्तु मा मा हिंसीः। विश्वावसु५ सोम गन्धर्वम्। आपो
 ददृशुषीः। तदृतेनाव्यायन्। तदन्ववैत्। इन्द्रो रारहाण आसाम्।
 परि सूर्यस्य परिधी५ रपश्यत्। विश्वावसुरभि तन्नो गृणातु। दिव्यो
 गन्धर्वो रजसो विमानः। यद्वा घा सत्यमुत यन्न विद्म ॥ ४७ ॥

धियो हिन्वानो धिय इन्नो अव्यात्। सस्त्रिमविन्दुच्चरणे नदीनाम्।

अपावृणोदुरो अश्मव्रजानाम्। प्रासान्गान्धर्वो अमृतानि वोचत्।
 इन्द्रो दक्षं परिजानादहीनम्। एतत्त्वन्देव घर्म देवो देवानुपागाः।
 इदमहं मनुष्यो मनुष्यान्। सोमपीथानुमेहि। सह प्रजया सह
 रायस्पोषेण। सुमित्रा न आप ओषधयः सन्तु ॥ ४९ ॥

दुर्मित्रास्तरस्मै भूयासुः। योऽस्मान्द्वेष्टि। यं च वयं द्विष्मः।
 उद्वयन्तमसस्परि। उदुत्यं चित्रम्। इममूषुत्यमस्मभ्यः सनिम्।
 गायत्रन्नवीयांसम्। अग्रे देवेषु प्रवोचः ॥ ५० ॥

याऽऽग्नीध्रे तान्त एतेनाव यजे स्वाहा धर्मेणा शं युधायाः प्यासिषीमहि पोषेण निषत्तो विद्म संन्वष्टौ ॥ ११ ॥

[११]

महीनां पयोऽसि विहितन्देवत्रा। ज्योतिर्भा असि वनस्पतीना-
 मोषधीनां रसः। वाजिनं त्वा वाजिनोऽव नयामः। ऊर्ध्वं मनः
 सुवर्गम् ॥ ५१ ॥

[१२]

अस्कान्द्यौः पृथिवीम्। अस्कानृषभो युवागाः। स्कन्नेमा विश्वा
 भुवना। स्कन्नो यज्ञः प्रजनयतु। अस्कानजनि प्राजनि। आ
 स्कन्नाज्जायते वृषा। स्कन्नात् प्रजनिषीमहि ॥ ५२ ॥

[१३]

या पुरस्ताद्विद्युदापतत्। तान्त एतेनाव यजे स्वाहा। या दक्षिणतः।
या पश्चात्। योत्तरतः। योपरिष्ठाद्विद्युदापतत्। तान्त एतेनाव यजे
स्वाहा ॥ ५३ ॥

[१४]

प्राणाय स्वाहा व्यानाय स्वाहाऽपानाय स्वाहा। चक्षुषे स्वाहा
श्रोत्राय स्वाहा। मनसे स्वाहा वाचे सरस्वत्यै स्वाहा ॥ ५४ ॥

[१५]

पूष्णे स्वाहा पूष्णे शरसे स्वाहा। पूष्णे प्रपत्थ्याय स्वाहा पूष्णे
नरन्धिषाय स्वाहा। पूष्णेऽङ्घ्रिणये स्वाहा पूष्णे नरुणाय स्वाहा।
पूष्णे साकेताय स्वाहा ॥ ५५ ॥

[१६]

उदस्य शुष्माद्भानुर्नार्त बिभर्ति। भारं पृथिवी न भूम। प्र शुक्रैतु
देवी मनीषा। अस्मत्सुतष्टो रथो न वाजी। अर्चन्त एके महि
साममन्वत। तेन सूर्यमधारयन्। तेन सूर्यमरोचयन्। घर्मः
शिरस्तदयमग्निः। पुरीषमसि संप्रियं प्रजया पशुभिर्भुवत्।

प्रजापतिस्त्वा सादयतु। तया देवतयाऽङ्गिरस्वद्भुवा सीद ॥ ५६ ॥

[१७]

यास्ते अग्न आर्द्रा योनयो याः कुलायिनीः। ये ते अग्न इन्दवो या
उ नाभयः। यास्ते अग्ने तनुव ऊर्जो नाम। ताभिस्त्वमुभयीभिः
संविदानः। प्रजाभिरग्ने द्रविणेह सीद। प्रजापतिस्त्वा सादयतु।
तया देवतयाऽङ्गिरस्वद्भुवा सीद ॥ ५७ ॥

[१८]

अग्निरसि वैश्वानरोऽसि। संवत्सरोऽसि परिवत्सरोऽसि।
इदावत्सरोऽसीदुवत्सरोऽसि। इद्वत्सरोऽसि वत्सरोऽसि। तस्य ते
वसन्तः शिरः। ग्रीष्मो दक्षिणः पक्षः। वर्षाः पुच्छम्। शरदुत्तरः
पक्षः। हेमन्तो मध्यम्। पूर्वपक्षाश्चितयः। अपरपक्षाः पुरीषम्।
अहोरात्राणीष्टकाः। तस्य ते मासाश्चार्द्धमासाश्च कल्पन्ताम्।
ऋतवस्ते कल्पन्ताम्। संवत्सरस्ते कल्पताम्। अहोरात्राणि
ते कल्पन्ताम्। एति प्रेति वीति समित्युदिति। प्रजापतिस्त्वा
सादयतु। तया देवतयाऽङ्गिरस्वद्भुवा सीद ॥ ५८ ॥

चितयो नव च ॥ १९ ॥

[१९]

भूर्भुवः सुवः। ऊर्ध्व ऊषुण ऊतयै। ऊर्ध्वो नः पाह्यः हसः।
 विधुन्द्रद्राणः समने बहूनाम्। युवानः सन्तं पलितो जंगार।
 देवस्य पश्य काव्यं महित्वाद्या ममार। सह्यः समान। यदृते
 चिदभिश्चिषः। पुरा जर्तृभ्य आतृदः। सन्धाता सन्धिं मघवा
 पुरोवसुः ॥ ५९ ॥

निष्कर्ता विहुतं पुनः। पुनरूर्जा सह रय्या। मा नो घर्म
 व्यथितो विव्यथो नः। मा नः परमधरम्मा रजोनैः। मोष्वस्माः
 स्तमस्यन्तरा धाः। मा रुद्रियासो अभिगुर्वृधानः। मा नः
 क्रतुभिर्हीडितेभिरस्मान्। द्विषासुनीते मा परा दाः। मा नो रुद्रो
 निरृतिर्मा नो अस्ता। मा द्यावापृथिवी हीडिषाताम् ॥ ६० ॥

उप नो मित्रावरुणाविहावतम्। अन्वादीध्याथामिह नः सखाया।
 आदित्यानां प्रसितिर्हेतिः। उग्रा शतापाष्ठा घविषा परि णो
 वृणक्तु। इमं मे वरुण तत्त्वा यामि। त्वं नो अग्ने स त्वं नो
 अग्ने। त्वमग्ने अयासि। उद्वयन्तमसस्परि। उदुत्यं चित्रम्। वयः
 सुपर्णाः ॥ ६१ ॥

भूर्भुवः सुवः। मयि त्यदिन्द्रियं महत्। मयि दक्षो मयि क्रतुः। मयि
 धायि सुवीर्यम्। त्रिशुग्घर्मो विभातु मे। आकूत्या मनसा सह।
 विराजा ज्योतिषा सह। यज्ञेन परसा सह। ब्रह्मणा तेजसा सह।
 क्षेत्रेण यशसा सह। सत्येन तपसा सह। तस्य दोहमशीमहि।
 तस्य सुम्नमशीमहि। तस्य भक्षमशीमहि। तस्य त इन्द्रेण पीतस्य
 मधुमतः। उपहृतस्योपहृतो भक्षयामि ॥ ६२ ॥

यशसा सह षड् ॥ २१ ॥ [२१]

यास्ते अग्ने घोरास्तनुवः। क्षुच्च तृष्णा च। अस्तुक्कानाहुतिश्च।
 अशनया च पिपासा च। सेदिश्वामतिश्च। एतास्ते अग्ने
 घोरास्तनुवः। ताभिरमुं गच्छ। योऽस्मान्द्वेष्टि। यं च वयं
 द्विष्मः ॥ ६३ ॥

[२२]

स्त्रिक् स्त्रीहितिश्च स्त्रिहितिश्च। उष्णा च शीता च। उग्रा च भीमा च।
 सदास्त्री सेदिरनिरा। एतास्ते अग्ने घोरास्तनुवः। ताभिरमुं गच्छ।
 योऽस्मान्द्वेष्टि। यं च वयं द्विष्मः ॥ ६४ ॥

[२३]

धुनिश्च ध्वान्तश्च ध्वनश्च ध्वनयुश्च। निलिंपश्च विलिंपश्च
विक्षिपः ॥ ६५ ॥

[२४]

उग्रश्च धुनिश्च ध्वान्तश्च ध्वनश्च ध्वनयुश्च। सहस्रहाश्च
सहमानश्च सहस्वाश्च सहीयाश्च। एत्य प्रेत्य विक्षिपः ॥ ६६ ॥

[२५]

अहोरात्रे त्वोदीरयताम्। अर्द्धमासास्त्वोदीं जयन्तु। मासास्त्वा
श्रपयन्तु। ऋतवस्त्वा पचन्तु। संवत्सरस्त्वा हन्त्वसौ ॥ ६७ ॥

[२६]

खट् फट् जहि। छिन्धी भिन्धी हन्धी कट्। इति वाचः
क्रूराणि ॥ ६८ ॥

[२७]

विगा इन्द्र विचरन्त्स्पाशयस्व। स्वपन्तमिन्द्र पशुमन्तमिच्छ।
वज्रेणामुं बोधय दुर्विदत्रम्। स्वपतोऽस्य प्रहर भोजनेभ्यः।
अग्ने अग्निना संवदस्व। मृत्यो मृत्युना संवदस्व। नमस्ते अस्तु
भगवः। सकृत्ते अग्ने नमः। द्विस्ते नमः। त्रिस्ते नमः। चतुस्ते

नमः। पञ्चकृत्वस्ते नमः। दशकृत्वस्ते नमः। शतकृत्वस्ते नमः।
आसहस्रकृत्वस्ते नमः। अपरिमितकृत्वस्ते नमः। नमस्ते अस्तु
मा मा हिंसीः ॥ ६९ ॥

त्रिस्ते नमः सप्त च ॥ २८ ॥ [२८]

असृन्मुखो रुधिरेणाव्यक्तः। यमस्य दूतः श्रपाद्विधावसि।
गृध्रः सुपर्णः कुणपं निषेवसे। यमस्य दूतः प्रहितो भवस्य
चोभयौः ॥ ७० ॥

[२९]

यदेतद्वृकसो भूत्वा। वाग्दैव्यभिरायसि। द्विषन्तं मेऽभिराय। तं
मृत्यो मृत्यवे नय। स आर्त्यार्तिमाच्छेतु ॥ ७१ ॥

[३०]

यदीषितो यदि वा स्वकामी। भयेडको वदति वाचमेताम्।
तामिन्द्राग्नी ब्रह्मणा संविदानौ। शिवामस्मभ्यङ्कणुतङ्गहेषु ॥ ७२ ॥

[३१]

दीर्घमुखि दुरहणु। मा स्म दक्षिणतो वदः। यदि दक्षिणतो
वदाद्विषन्तं मेऽव बाधासै ॥ ७३ ॥

[३२]

इत्थादुलूक आप॑प्तत्। हिर॒ण्याक्षो अयौ॑मुखः। रक्ष॑सान्द्रू॒त
आग॑तः। तमि॒तो ना॑शयाग्ने ॥ ७४ ॥

[३३]

यदे॒तद्भू॒तान्यन्वा॑विश्य। दैवीं॑ वाचं॑ व॒दसि॑। द्वि॒षतो॑ नः॒ परा॑वद।
तान्मृ॑त्यो मृ॒त्यवे॑ नय। त आ॒र्त्याऽऽर्ति॑माच्छ॑न्तु। अ॒ग्निना॒ऽग्निः
संव॑दताम् ॥ ७५ ॥

-। ३५।

[३४]

प्र॒सार्य॑ स॒व॒थ्यौ प॑तसि। स॒व्यम॑क्षि नि॒पेपि॑ च। मेह॑कस्य
च॒नाम॑मत् ॥ ७६ ॥

-। ३६।

[३५]

अ॒त्रिणा॑ त्वा क्रिमे॑ हन्मि। कण्वे॑न ज॒मद॑ग्निना। वि॒श्वाव॑सो॒ब्रह्म॑णा
ह॒तः। क्रिमी॑णा॒ऽराजा॑। अ॒प्येषा॑ऽस्थ॒पति॑र्ह॒तः। अथो॑ मा॒ताऽथो॑
पि॒ता। अथो॑ स्थू॒रा अथो॑ क्षु॒द्राः। अथो॑ कृ॒ष्णा अथो॑ श्वे॒ताः। अथो॑

आशा॒तिका॒ ह॒ताः। श्वे॒ताभिः॒ सह॒ सर्वे॑ ह॒ताः ॥ ७७ ॥

-। ३७।

[३६]

आ॒ह॒राव॑द्य। श्रु॒तस्य॑ ह॒विषो॑ यथा॑। तत्स॒त्यम्। यद॒मुं य॒मस्य॑
ज॒म्भयोः॑। आ॒द॒धामि॒ तथा॒ हि तत्। ख॒ण्फण॑म्रसि॑ ॥ ७८ ॥

-। ३८।

[३७]

ब्र॒ह्म॒णा त्वा श॑पामि। ब्र॒ह्म॒णस्त्वा श॑पथे॒न श॑पामि। घो॒रेण॑ त्वा
भृ॒गूणां॑ चक्षु॒षा प्रेक्षे॑। रौ॒द्रेण॑ त्वाङ्गि॒रसां॑ मन॒सा ध्या॑यामि। अ॒घस्य॑
त्वा धा॒रया॑ वि॒द्ध्यामि॑। अध॒रो म॒त्पद्य॑स्वाऽसौ ॥ ७९ ॥

-। ३९।

[३८]

उत्तु॑द शि॒मिजा॑वरि। त॒ल्पेजे॒ तल्प॑ उत्तु॑द। गि॒रीꣳ र॒नु
प्रवे॑शय। मरी॑चीरु॒प स॒न्नुद॑। याव॑दि॒तः पु॒रस्ता॑दु॒दया॑ति॒ सूर्यः॑।
ताव॑दि॒तोऽमु॑न्नाशय। योऽस्मा॑न्देष्टि॑। यं च॒ वयं॑ द्विष्मः ॥ ८० ॥

-। ४०।

[३९]

भूर्भुवः सुवो भूर्भुवः सुवो भूर्भुवः सुवः। भुवोऽद्वायि भुवोऽद्वायि
 भुवोऽद्वायि। नृम्णायि नृम्णं नृम्णायि नृम्णं नृम्णायि नृम्णम्।
 निधाय्यो वायि निधाय्यो वायि निधाय्यो वायि। ए अस्मे अस्मे।
 सुवर्न ज्योतीः ॥ ८१ ॥

समित्समिन्धे व्रतं चरिष्याम्यायुषा तेजसा वर्चसा श्रिया यशसा
 ब्रह्मवर्चसेनाष्टौ च। ४१।

[४०]

पृथिवी समित्। तामग्निः समिन्धे। साऽग्निः समिन्धे। तामहः
 समिन्धे। सा मा समिद्धा। आयुषा तेजसा। वर्चसा श्रिया।
 यशसा ब्रह्मवर्चसेन। अन्नाद्येन समिन्ताः स्वाहा। अन्तरिक्षः
 समित् ॥ ८२ ॥

तां वायुः समिन्धे। सा वायुः समिन्धे। तामहः समिन्धे।
 सा मा समिद्धा। आयुषा तेजसा। वर्चसा श्रिया। यशसा
 ब्रह्मवर्चसेन। अन्नाद्येन समिन्ताः स्वाहा। द्यौः समित्।

तामादित्यः समिन्धे ॥ ८३ ॥

साऽऽदित्यः समिन्धे। तामहः समिन्धे। सा मा समिद्धा। आयुषा तेजसा। वर्चसा श्रिया। यशसा ब्रह्मवर्चसेन। अन्नाद्येन समिन्ताः स्वाहा। प्राजापत्या मे समिदसि सपत्नक्षयणी। भ्रातृव्यहा मेऽसि स्वाहा। अग्नौ व्रतपते व्रतं चरिष्यामि ॥ ८४ ॥

तच्छकेयं तन्मे राध्यताम्। वायौ व्रतपत आदित्य व्रतपते। व्रतानां व्रतपते व्रतं चरिष्यामि। तच्छकेयं तन्मे राध्यताम्। द्यौः समित्। तामादित्यः समिन्धे। साऽऽदित्यः समिन्धे। तामहः समिन्धे। सा मा समिद्धा। आयुषा तेजसा ॥ ८५ ॥

वर्चसा श्रिया। यशसा ब्रह्मवर्चसेन। अन्नाद्येन समिन्ताः स्वाहा। अन्तरिक्षः समित्। तां वायुः समिन्धे। सा वायुः समिन्धे। तामहः समिन्धे। सा मा समिद्धा। आयुषा तेजसा। वर्चसा श्रिया ॥ ८६ ॥

यशसा ब्रह्मवर्चसेन। अन्नाद्येन समिन्ताः स्वाहा। पृथिवी समित्। तामग्निः समिन्धे। साऽग्निः समिन्धे। तामहः समिन्धे। सा मा समिद्धा। आयुषा तेजसा। वर्चसा श्रिया। यशसा

ब्रह्मवर्चसेन ॥ ८७ ॥

अन्नाद्येन समिन्तां॑ स्वाहा॑। प्राजापत्या मे॑ समिदसि
सपत्नक्षयणी। भ्रातृव्यहा मे॑ऽसि स्वाहा॑। आदित्य व्रतपते
व्रतमचारिषम्। तदशकं॑ तन्मे॑ऽराधि। वायो॑ व्रतपतेऽग्रे॑ व्रतपते।
व्रतानां॑ व्रतपते व्रतमचारिषम्। तदशकं॑ तन्मे॑ऽराधि ॥ ८८ ॥

[४१]

शं नो॑ वातः पवतां॑ मातरिश्वा॑ शं नस्तपतु॑ सूर्यः। अहानि॑शं भवन्तु
नः॑ श॒ः रात्रिः॑ प्रतिधीयताम्। शमुषा॑ नो व्युच्छतु॑ शमादित्य
उदेतु॑ नः। शिवा॑ नः शन्तमा॑ भव सुमृडीका॑ सरस्वति। मा ते
व्योम॑ सन्दृशि। इडा॑यै वास्त्वसि॑ वास्तुमद्वास्तुमन्तो॑ भूयास्म॒ मा
वास्तो॑श्छित्स्मह्यवास्तुः स भूयाद्यो॑ऽस्मान्द्वेष्टि॒ यं च॑ वयं द्विष्मः।
प्रतिष्ठा॑सि प्रतिष्ठावन्तो॑ भूयास्म॒ मा प्रतिष्ठाया॑श्छित्स्मह्यप्रतिष्ठः स
भूयाद्यो॑ऽस्मान्द्वेष्टि॒ यं च॑ वयं द्विष्मः। आ वात॑ वाहि भेषजं॑ वि वात
वाहि॑ यद्रपः। त्व॒ः हि विश्वभेष॑जो देवाना॑न्दूत ईयसे। द्वाविमौ॑
वातो॑ वात॒ आ सिन्धो॑रा परावतः॑ ॥ ८९ ॥

दक्षं॑ मे अन्य आवातु॑ परान्यो वातु॑ यद्रपः। यद्दो॑ वातते

गृहोऽमृतस्य निधिर्हितः। ततो नो देहि जीवसे ततो नो
 धेहि भेषजम्। ततो नो मह आर्वह वात आवातु भेषजम्।
 शम्भूर्मयोभूर्नो हृदे प्र ण आयूषि तारिषत्। इन्द्रस्य गृहोऽसि
 तं त्वा प्रपद्ये सगुः साश्वः। सह यन्मे अस्ति तेन। भूः प्रपद्ये
 भुवः प्रपद्ये सुवः प्रपद्ये भूर्भुवः सुवः प्रपद्ये वायुं प्रपद्येऽनातां
 देवतां प्रपद्येऽश्मानमाखणं प्रपद्ये प्रजापतेर्ब्रह्मकोशं ब्रह्म प्रपद्य
 ओं प्रपद्ये। अन्तरिक्षं म उर्वन्तरं बृहदग्नयः पर्वताश्च यया वातः
 स्वस्त्या स्वस्तिमान्तया स्वस्त्या स्वस्तिमानसानि। प्राणापानौ
 मृत्योर्मा पातं प्राणापानौ मा मा हासिष्टं मयि मेधां मयि प्रजां
 मय्यग्निस्तेजो दधातु मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्र इन्द्रियं दधातु
 मयि मेधां मयि प्रजां मयि सूर्यो भ्राजो दधातु ॥ ९० ॥

द्युभिरक्तुभिः परिपातमस्मानरिष्टेभिरश्विना सौभगेभिः। तन्नो
 मित्रो वरुणो मामहन्तामदितिः सिन्धुः पृथिवी उत द्यौः। कया
 नश्चित्र आ भुवदूती सदावृधः सखा। कया शचिष्ठया वृता। कस्त्वा
 सत्यो मदानां मंहिष्ठो मत्सदन्यसः। दृढाचिदारुजे वसु। अभी षु
 णः सखीनामविता जरितृणाम्। शतं भ्वास्यूतिभिः। वयः सुपर्णा

उपसेदुरिन्द्रं प्रियमेधा ऋषयो नाधमानाः। अप ध्वान्तमूर्णुहि पूर्धि
चक्षुर्मुमुग्ध्यस्मान्निधयेव बद्धान्॥ ९१ ॥

शं नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतयै। शंयोरभिस्रवन्तु नः।
ईशाना वार्याणां क्षयन्तीश्चरषणीनाम्। अपो याचामि भेषजम्।
सुमित्रा न आप ओषधयः सन्तु दुर्मित्रास्तस्मै भूयासुर्योऽस्मान्द्वेष्टि
यं च वयं द्विष्मः। आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन।
महे रणाय चक्षसे। यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह
नः। उशतीरिव मातरः। तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय
जिन्वथ॥ ९२ ॥

आपो जनयथा च नः। पृथिवी शान्ता साग्निना शान्ता सा मे
शान्ता शुचं शमयतु। अन्तरिक्षं शान्तं तद्वायुना शान्तं तन्मे
शान्तं शुचं शमयतु। द्यौः शान्ता सादित्येन शान्ता सा मे
शान्ता शुचं शमयतु। पृथिवी शान्तिरन्तरिक्षं शान्तिर्द्यौः
शान्तिर्दिशः शान्तिरवान्तरदिशाः शान्तिरग्निः शान्तिर्वायुः
शान्तिरादित्यः शान्तिश्चन्द्रमाः शान्तिर्नक्षत्राणि शान्तिरापः
शान्तिरोषधयः शान्तिर्वनस्पतयः शान्तिर्गौः शान्तिरजा

शान्तिरश्वः शान्तिः पुरुषः शान्तिर्ब्रह्म शान्तिर्ब्राह्मणः शान्तिः
 शान्तिरेव शान्तिः शान्तिर्मे अस्तु शान्तिः। तयाह५ शान्त्या
 सर्वशान्त्या मह्यं द्विपदे चतुष्पदे च शान्तिं करोमि शान्तिर्मे
 अस्तु शान्तिः। एह श्रीश्च हीश्च धृतिश्च तपो मेधा प्रतिष्ठा
 श्रद्धा सत्यन्धर्मश्चैतानि मोत्तिष्ठन्तमनूत्तिष्ठन्तु मा मा३ श्रीश्च
 हीश्च धृतिश्च तपो मेधा प्रतिष्ठा श्रद्धा सत्यन्धर्मश्चैतानि मा
 मा हासिषुः। उदायुषा स्वायुषोदोषधीना५ रसेनोत्पर्जन्यस्य
 शुष्मेणोदस्थाममृता५ अनु। तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत्।
 पश्येम शरदः शतं जीवेम शरदः शतं नन्दाम शरदः शतं मोदाम
 शरदः शतं भवाम शरदः शत५ शृण्वाम शरदः शतं प्रब्रवाम
 शरदः शतमजीताः स्याम शरदः शतं ज्योक्क सूर्यं दृशे। य
 उदगान्महतोऽर्णवा॥द्विभ्राजमानः सरिरस्य मध्यात्स मा॥ वृषभो
 लोहिताक्षः सूर्यो विपश्चिन्मनसा पुनातु। ब्रह्मणश्चोतन्यसि ब्रह्मण
 आणी स्थो ब्रह्मण आवपनमसि धारितेयं पृथिवी ब्रह्मणा मही
 धारितमेनेन महदन्तरिक्षं दिवं दाधार पृथिवी५ सदेवां यदहं वेद
 तदहन्धारयाणि मा मद्देदोऽधिविस्त्रसत्। मेधामनीषे माविशता५
 समीचीं भूतस्य भव्यस्यावरुध्यै सर्वमायुरयाणि सर्वमायुरयाणि।

आभिर्गीर्भिर्यदतौ न ऊनमाप्यायय हरिवो वर्धमानः। यदा
स्तोतृभ्यो महि गोत्रा रुजासि भूयिष्ठभाजो अघ ते स्याम। ब्रह्म
प्रावादिष्म तन्नो मा हासीत्। ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ ९३ ॥

परावतौ दधातु बद्धां जिवन्थ दृशे सप्त च ॥ ४२ ॥ [४२]

नमोऽनुमदन्तु। ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

This PDF was downloaded from <http://stotrasamhita.github.io>.

GitHub: <http://stotrasamhita.github.io> | <http://github.com/stotrasamhita>

Credits: <http://stotrasamhita.github.io/about/>